

Jaarverslag 2020

Nazorg

ex-gedetineerden Katwijk

Stichting Kocon

Katwijk, april 2021

Colofon

Auteurs: Nico van der Stel en Thea Guijt
Contactpersoon: Arie van der Niet, e-mail: aydniet@kocon.nl
Uitgiftemaand: April 2021
Uitgever: Stichting Kocon
Downloaden: www.kocon.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inleiding	3
1. Verloop in 2020	5
2. Omvang en kenmerken gedetineerden.....	11
Omvang	11
Recidive 2020: 12 %	11
Leeftijden	11
Detentieduur	11
Overzicht plaatsingen in PI.....	12
Gegevens vijf basisvoorwaarden.....	13
3. Conclusie 2020.....	14
Bijlagen	15
Bijlage 1 Organisatie en werkwijze nazorg Katwijk	16
Bijlage 2 Achtergrondinformatie	19

Voorwoord

In dit jaarverslag staan de uitkomsten van de nazorgactiviteiten voor ex-gedetineerden uit de gemeente Katwijk gedurende de periode 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020. Met dit verslag legt het bestuur van de Stichting Kocon inhoudelijke verantwoording af.

De kracht van de aanpak in Katwijk zit vooral in de persoonlijke benadering van de gedetineerden, het leveren van maatwerk en de kennis van zaken van het Nazorgteam in samenwerking met andere lokale organisaties. Het is deze aanpak, inzet en samenwerking die zorgt voor succes om terugval in criminaliteit zoveel als mogelijk te beperken om daarmee tegelijkertijd de maatschappelijke veiligheid te bevorderen.

Naast het bieden van nazorg aan de nieuwe instroom van volwassen gedetineerden besteedt het Nazorgteam aandacht aan gedetineerden die al langer in detentie zitten, aan jeugdige (ex)gedetineerden en aan de bewoners van de Instapwoning. Voor een goede samenwerking en afstemming is het verder essentieel om de relaties met de ketenpartners goed te onderhouden.

Als ambitie en doel voor 2020 stelde de gemeente Katwijk een recidive van 36%. In 2020 vond een instroom van 26 personen plaats. Bij drie personen was sprake van een recidive dat wil zeggen: 12%.

Begin maart 2020 gaf het Coronavirus allerlei beperkende maatregelen. Voor het Nazorgteam was de belangrijkste maatregel dat het niet meer mogelijk was om de gedetineerden in de gevangenis te bezoeken. Bovendien gaven gevangenis en summiere informatie door bij een melding over de vijf basisvoorwaarden die van belang zijn voor de re-integratie van gedetineerden. Wat resteerde was een brief met een uitnodiging voor een gesprek ná vrijlating.

Het niet kunnen bezoeken van gedetineerden in combinatie met het ontbreken van informatie vanuit Justitie, onderstreepte voor het Nazorgteam hoe groot het belang van de bezoeken zijn. Corona had voor het recidivepercentage in 2020 geen gevolgen, wat ongetwijfeld een verband heeft met de jaren waarin geïnvesteerd is in deze doelgroep met Nazorg en het Project Reïntegratie. De verwachting is dat de negatieve gevolgen van de Coronaperiode zichtbaar gaan worden in de jaren daarna. Voor de activiteiten van Nazorg ex-gedetineerden betekent dit dat er een inhaalslag plaats moet vinden zodra de Corona-maatregelen voorbij zijn.

Namens het bestuur van Stichting Kocon,
Nico van der Stel (voorzitter)

Namens het Platform Kocon
Hans Moolenburgh (voorzitter)

Inleiding

Het bieden van nazorg aan volwassen ex-gedetineerde¹ inwoners is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Over de manier waarop gemeenten en de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) deze terugkeer vormgeven, zijn afspraken gemaakt in het Convenant Re-integratie van (ex-) gedetineerden. Voor alle ex-gedetineerden geldt dat zij in aanmerking moeten komen voor de voorzieningen op de meest elementaire leefgebieden zoals onderdak en inkomen. Gemeenten kunnen hierbij zelf voor een groot deel bepalen hoe ze dit uitvoeren.

De gemeente Katwijk koos voor een ontwikkeling vanuit de praktijk, waarbij samenwerking en een persoonlijke benadering van gedetineerde burgers centraal staan. Voor het uitvoeren van de nazorgtaken, startte de gemeente Katwijk² in maart 2011 met de tweejarige Pilot Nazorg ex-gedetineerden Katwijk in nauwe samenwerking met Platform en Stichting Kocon (verder kortweg: Kocon). Na een succesvolle proefperiode besloot het gemeentebestuur van Katwijk dat deze lokale aanpak met ingang van januari 2013 een structureel karakter kon krijgen.

Doel en de vijf basisvoorwaarden voor re-integratie

Doel van de nazorg aan ex-gedetineerden is het terugdringen van recidive waardoor de veiligheid in de samenleving wordt bevorderd. De gemeente Katwijk wil (ex-)gedetineerde inwoners motiveren om hun leven een andere wending te geven en biedt hulp aan, onder meer bij de vijf basisvoorwaarden voor re-integratie zoals vermeld in het convenant en de handreiking voor re-integratie van ex-gedetineerden³:

1. een geldig identiteitsbewijs (identiteitskaart of paspoort);
2. onderdak na ontslag uit detentie;
3. inkomen uit werk of een (tijdelijke) uitkering om na ontslag uit detentie in het eerste levensonderhoud te voorzien, en als arbeid niet beschikbaar is, een vorm van dagbesteding;
4. inzicht in schuldenproblematiek;
5. het vaststellen van zorgbehoeften en (indien van toepassing) het zorgen voor een passende indicatie en het realiseren van (continuïteit van) zorg.

Om de kans op een succesvolle re-integratie van ex-gedetineerden te vergroten is van groot belang dat de vijf basisvoorwaarden in kaart worden gebracht. Hierbij valt te denken aan de begeleiding van de gedetineerde bij het krijgen van een identiteitsbewijs, bij het regelen of vervolgen van zorg, bij het (weer) krijgen van een uitkering na detentie, of het doorbetalen van de huur tijdens de detentie om te voorkomen dat iemand dakloos wordt na het einde van zijn straf. Aan re-integratie wordt dus invulling gegeven met activiteiten die in het gemeentelijk domein liggen. Het gaat om activiteiten die de gemeente ook voor inwoners van Katwijk moet kunnen uitvoeren.

Uit onderzoek⁴ blijkt dat de kans dat een volwassen gedetineerde kampt met complexe problematiek groot is: circa 60 procent heeft psychiatrische problemen, 60 procent is verslaafd en 35 procent is licht verstandelijk beperkt, meer dan de helft van de gedetineerden heeft schulden, 10 procent heeft geen onderdak en 20 procent heeft geen inkomen.

1 Volwassen (ex-)gedetineerden zijn (ex-)gedetineerden in de leeftijd van 18 jaar en ouder, vallend onder het volwassenstrafrecht met een geldige verblijfsstatus. Als uitgangspunt bij de re-integratie van volwassen (ex-)gedetineerden geldt dat zij terugkeren naar de gemeente van herkomst. Tot deze groep hoort ook de groep preventief gehechten. Preventief gehechten zijn nog niet veroordeeld, maar zij komen vanaf de dag dat zij in detentie komen wel in aanmerking voor re-integratieactiviteiten.

2 Het aantal inwoners in de gemeente Katwijk vastgelegd per 1 januari 2020 is 65.754.

3 Bron: *Handreiking bij Convenant re-integratie*, d.d. 10-12-2015. De handreiking geeft informatie over de verantwoordelijkheden en de wet- en regelgeving.

4 Bron: Factsheet 2010-2 WODC: 'Nazorgproblematiek en recidive van kortgestrafte gedetineerden'

Nazorgteam

De uitvoering van de nazorg in de gemeente Katwijk ligt in handen van het Nazorgteam ex-gedetineerden. In dit team werkt de gemeentelijke nazorgcoördinator nauw samen met medewerkers verbonden aan Kocon.

De nazorgcoördinator van de gemeente ontvangt via het systeem van de Justitiële Informatiedienst (Justid), de melding van het begin en het einde van detentie van alle gedetineerden uit Katwijk. Wanneer de gedetineerde toestemming⁵ geeft, screent de casemanager van de PI de gedetineerde op de vijf basisvoorwaarden re-integratie en stuurt dit in een informatieblad mee naar de gemeente.

De nazorgcoördinator van de gemeente verifieert de gegevens en vult deze zo nodig aan en geeft de melding door aan de twee trajectbegeleiders van het Nazorgteam, waarop zij de gedetineerden binnen vijf werkdagen bezoeken in de gevangenis. Tijdens dit bezoek inventariseren de trajectbegeleiders welke hulp de gedetineerden nodig hebben op het gebied van de basisvoorwaarden zodat ze weer kunnen re-integreren in de samenleving.

Wanneer uit de inventarisatie blijkt dat er sprake is van een (complexe) situatie waar extra begeleiding en zorg nodig is voor het maatschappelijk herstel van een ex-gedetineerde dan dragen de trajectbegeleiders de ex-gedetineerde over naar de casemanager van het Project Reïntegratie van Kocon⁶. De overdracht vindt plaats tijdens detentie of direct na vrijlating met behulp van een gezamenlijk gesprek ('warme overdracht'). De casemanager bemiddelt de ex-gedetineerden vervolgens naar het Project Reïntegratie en/of een andere zorgvoorziening.

Resultaten zoals opgenomen in dit jaarverslag

De uitkomsten in dit jaarverslag zijn verzameld aan de hand van evaluatiegesprekken in het nazorgteam, de verslagen van het nazorgoverleg, de ervaringen van de (ex-)gedetineerden en de geregistreerde gegevens van het Nazorgteam.

In dit verslag is de volgende informatie te vinden:

- Het aantal personen uit Katwijk in detentie die gemeld zijn via justitie in 2020;
- Het aantal gedetineerden dat bezocht is in een Penitentiaire Inrichting (PI);
- De recidive in 2020 en de recidive in Katwijk over een periode van vijf jaar: 2016 t/m 2020. De financiële verantwoording vindt in een apart schrijven plaats⁷.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 beschrijft het verloop van de nazorg in de periode 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020. Hoofdstuk 2 geeft cijfers over o.a. de omvang en de duur van detentie. Hoofdstuk 3 geeft informatie over de vijf basisvoorwaarden en in Hoofdstuk 4 de conclusie.

In bijlage 1 is informatie te vinden over de landelijke en lokale cijfers van misdrijven, de criminaliteitsindex en de recidive van ex-gedetineerden. Bijlage 2 geeft nadere informatie over de organisatie en de werkwijze van de lokale nazorg voor ex-gedetineerden en bijlage 3 geeft achtergrondinformatie zoals de voorgeschiedenis.

5 De gedetineerde moet DJI toestemming geven om informatie te delen met de gemeente over zijn situatie op het gebied van de basisvoorwaarden. De gedetineerde ondertekent een toestemmingsverklaring en vult een informatieblad met vragen over de 5 basisvoorwaarden in.

6 Het Project Reïntegratie is geïnitieerd vanuit het Platform Kocon; een samenwerkingsverband van lokale en regionale organisaties die niet alleen met elkaar samenwerken maar elkaar ook weten te vinden voor afstemming en/ of een doorverwijzing.

7 Het beheer en de verantwoordelijkheid van de organisatiekosten van het Project Nazorg ligt in handen van Stichting Kocon. Voor het jaar 2020 is € 4.700,- begroot, werkelijk besteed werd € 1843,05. De verantwoording over de subsidie voor de personele lasten van de twee trajectbegeleiders ligt bij de Stichting Welzijnskwartier.

1. Verloop in 2020

In 2020 ontving de gemeente Katwijk 27 nieuwe geldige⁸ detentiemeldingen van 26 personen; 25 mannen en 1 vrouw. Bij drie personen was sprake van een recidive; 12 %.

Ter verduidelijking: het recidivepercentage betreft de vrijheidsstrafrecidive⁹. Het gaat hierbij om nieuwe insluitingen van personen binnen het gevangeniswezen naar aanleiding van een misdrijf waarvoor een (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraf opgelegd is.

Gevolgen Corona-maatregelen

Vanaf maart 2020 was een bezoek aan een gedetineerden in de PI, inclusief de personen met een langdurige detentie, niet meer mogelijk vanwege de Corona-maatregelen. In de maanden juli en augustus was er gelegenheid om twee gedetineerden kort te bezoeken.

Voor de mensen die niet kunnen terugvallen op steun van familie en vrienden, ondervinden problemen bij de terugkeer. Maar ook partners en familie van gedetineerden zijn blij dat zij met hun vragen terecht kunnen bij het Nazorgteam in Katwijk. Bijvoorbeeld om te informeren naar de stand van zaken en de plannen na detentie. In 2020 was dit niet mogelijk.

Doordat gedetineerden niet persoonlijk werden opgezocht in de PI, kon er geen beeld gevormd worden van de knelpunten en acties die nodig waren voor een zo goed mogelijke terugkeer en het maatschappelijk herstel van deze gedetineerden.

In de afgelopen jaren waren het vooral de onderdelen huisvesting en schulden die problemen gaven, voor 2020 is dit niet te onderbouwen met gegevens.

De ervaring van de voorafgaande jaren liet zien dat slechts een enkele gedetineerde zelf om hulp vraagt (in 2020 kwam dit eenmaal voor), omdat ze dit niet weten, willen of kunnen. Het is daarom van groot belang dat de gedetineerden bezocht worden en in een persoonlijk gesprek hierop gewezen worden. Door te inventariseren waar knelpunten liggen na vrijlating, is het mogelijk om het perspectief van (ex-)gedetineerden te verbeteren en daarmee de kans op een herhaling van een misdrijf te verminderen.

Het idee dat een deel van de informatie over de vijf basisvoorwaarden vanuit de PI'en aangeleverd zou worden, viel in de praktijk tegen. De informatie beperkte zich tot de melding van de begin- en eindtijd van de detentie met soms een enkele summiere opmerking over de vijf basisvoorwaarden. Ook contactgegevens, zoals een telefoonnummer, ontbraken.

Een eenduidige verklaring voor het ontbreken van deze informatie bij de meldingen is niet te geven, genoemd zijn: de overstap naar andere registratiesystemen, ziekte onder medewerkers, de quarantaineperiode van 8 dagen bij de instroom van nieuwe gedetineerden tijdens Corona en de weigering om informatie te geven van gedetineerden zelf.¹⁰

8 Naast de 27 geldige meldingen ontving de gemeente Katwijk in 2020 één ongeldige melding; dit betrof een melding van een persoon die niet uit Katwijk kwam.

9 In 2018 hanteerde het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het Ministerie van Justitie en Veiligheid nog de begrippen algemene recidive en detentierecidive. In 2019 kwam hiervoor een nadere rubricering voor in de plaats, omdat het WODC verwacht dat hiermee nader inzicht ontstaat over het verloop van criminele carrières. Deze nieuwe onderverdeling omvat 6 categorieën. I.h.k.v. dit jaarverslag voert het te ver om dit onderscheid nader te omschrijven; de nieuwe categorie 'vrijheidsstrafrecidive' komt overeen met het eerder gehanteerde begrip en de berekening van de detentierecidive.

Voor de volledigheid: Van 'algemene recidive' is sprake bij nieuwe geldige justitiecontacten naar aanleiding van enig misdrijf, ongeacht de aard en ernst van de gepleegde delicten. Deze justitiecontacten leiden niet altijd tot een detentie, zoals aanhoudingen door de politie, en de informatie is ook niet beschikbaar voor het Nazorgteam.
Bron: WODC, Cahier 2019-10, 'Recidive onder justieabelen in Nederland'. Verslag over de periode 2006-2018

10 In het kader van de AVG is een gedetineerde niet verplicht om persoonlijke informatie met de gemeente van herkomst te delen.

Het feit dat een bezoek aan gedetineerden in 2020 niet mogelijk was vanwege Corona heeft ook voor de inhoudelijke verantwoording van dit verslag gevolgen. Normaliter beschrijft het Nazorgteam de resultaten op het gebied van de vijf basisvoorwaarden; de knelpunten en de acties die daarop volgden. Voor 2020 geldt dat deze informatie slechts beschikbaar is van drie gedetineerden die in 2020 nieuw instroomden. Het hoofdstuk met een beschrijving waarbij de vijf basisvoorwaarden het vertrekpunt vormen, ontbreekt daarom in dit jaarverslag.

In de afgelopen jaren waren het vooral de onderdelen huisvesting en schulden die problemen gaven, voor 2020 is dit niet te onderbouwen met gegevens.

Aantal volwassen gedetineerden bezocht in de PI tijdens detentie (3)

De trajectbegeleiders bezochten drie volwassen gedetineerden in de verschillende PI'en van de nieuwe instroom in 2020. 23 gedetineerden konden niet bezocht worden:

- 21x vanwege de Corona-maatregelen¹¹
- 1x omdat de gedetineerde 'op transport' was op het tijdstip dat het bezoek gepland stond.
- 1x vanwege een te laten melding vanuit de PI.

De bezochte gedetineerden waardeerden het persoonlijke contact tijdens het bezoek in de gevangenis. Zij gaven aan dat het bezoek belangrijke ondersteuning en motivatie biedt voor de terugkeer in de samenleving.

Contacten met ex-gedetineerden (31)

De trajectbegeleiders onderhielden in 2020 contact met 14 (ex-)gedetineerden, inclusief de ex-gedetineerden uit eerdere jaren. De gedetineerden waren blij met de praktische adviezen en geboden hulp. Bijvoorbeeld over het tijdelijk stopzetten van de zorgverzekering.¹²

Eén ex-gedetineerden verwachtte dat vervolghulp van de trajectbegeleiders na vrijlating niet meer nodig zou zijn, maar nam alsnog contact op voor ondersteuning.

Op verzoek van ex-gedetineerden zelf, vonden 16 gesprekken plaats samen met de partners of andere verwanten voor informatie, overleg en ondersteuning.

In totaal ging het in 2020 om 31 gesprekken.

Contacten en samenwerking met de verschillende PI'en

Vanuit het project Nazorg is een uitgebreid netwerk opgebouwd dat door intensieve contacten met de casemanagers van de PI'en wordt onderhouden. In 2020 was beperkt contact mogelijk omdat de casemanagers vooral thuiswerkten en beperkt bereikbaar waren in de PI. Navraag en afstemming was hierdoor lastig. Voor de gedetineerden zelf verviel hiermee ook de gelegenheid om via de casemanager in de PI om informatie of bezoek te vragen.

Nazorgoverleg

Het tweewekelijks overleg van het Nazorgteam¹³, waarbij het uitwisselen en afstemmen van de aanpak het belangrijkste doel is, verliep goed. In maart en april 2020 zijn twee bijeenkomsten uitgevallen vanwege Corona, maar dit is daarna weer opgepakt rekening houdend met de Corona-maatregelen. De frequentie en de duur van het overleg (tweewekelijks 2 tot 3 uur) zorgde ervoor dat personen en acties in beeld bleven.

Daarnaast vond zesmaal een extra overleg plaats voor o.a. evaluaties en nieuwe ontwikkelingen.

11 De contactgegevens van ex-gedetineerden zijn na vrijlating niet te achterhalen; deze zijn verwijderd door de PI.

12 Een gedetineerde moet de zorgverzekeraar vragen om de zorgverzekering tijdens detentie op te schorten. Als dit niet gebeurt loopt de premie door. Zodra de detentie is afgelopen, moet dit met behulp van een 'bewijs van ontslag uit detentie' gemeld worden bij de zorgverzekeraar. Dit geldt ook voor af- en aanmelden van zorgtoeslag.

13 In Bijlage 2 is informatie te vinden over de organisatie, samenstelling en werkwijze van het Nazorgteam.

Project Reïntegratie

In 2020 zijn twee ex-gedetineerden doorverwezen naar het Project Reïntegratie van Kocon en ook daadwerkelijk deelnemer geworden¹⁴. De casemanager zorgde tijdens de tweewekelijkse bijeenkomsten voor terugkoppeling van het verloop van de ex-gedetineerden die deelnemer zijn/ waren van het project. Daarnaast voerde de casemanager de intakegesprekken uit van de potentiële bewoners van de Instapwoning. De samenwerking met het casemanagement van het Project Reïntegratie is essentieel voor het leveren van nazorg.

Project Reïntegratie

Het Project Reïntegratie Katwijk startte in 2002. Dit project biedt nazorg aan ex-verslaafden en/of ex-gedetineerden uit Katwijk. Stichting Kocon, eindverantwoordelijk voor dit project, heeft de uitvoering gedelegeerd naar een medewerker van De Brug in samenwerking met medewerkers van Brijder en de GGZ Rivierduinen.

De intensieve begeleiding door vrijwilligers (mentoren) en de casemanager spelen een belangrijke rol in het nazorgtraject. Deelname duurt 2 tot 3 jaar.

Voor huisvesting van de deelnemers is samen met Woningcorporatie Dunavie het aanbod 'Koconwoningen' ontwikkeld. Dit zijn huurwoningen verspreid in Katwijk die onder strenge voorwaarden gehuurd kunnen worden door ex-gedetineerden en/ of ex-verslaafden.

Na twee jaar woonbegeleiding zonder overlast en terugval in verslaving en/ of criminaliteit, kan de huurovereenkomst op naam van de deelnemer gezet worden.

Instapwoning (2x)

De Instapwoning biedt tijdelijke opvang voor maximaal 3 volwassen ex-gedetineerde mannen uit Katwijk die dakloos zijn na vrijlating. In 2020 is besloten dat ook deelnemers van het Project Reïntegratie in aanmerking komen.

In 2020 verbleven twee personen in de Instapwoning; eenmaal met een verblijf van 17 maanden en eenmaal met een verblijf van drie maanden. Het verzoek van vijf andere personen werd afgewezen omdat zij niet voldeden aan de voorwaarden zoals de gemeente Katwijk als herkomst, in staat zijn zelfstandig te kunnen wonen of verslavingsproblematiek.

De woonbegeleiding werd uitgevoerd door De Brug. De twee trajectbegeleiders voerden tijdens het verblijf wekelijks de controles en het toezicht uit voor de Instapwoning¹⁵. Zij begeleidden de bewoners ook i.v.m. de voorwaarden, huisregels en praktische zaken rond de woning. Deze taken zijn van groot belang voor de continuïteit en de contacten met de bewoners.

Het verblijf in de Instapwoning gaf in de periode augustus 2014 - december 2020 geen overlast voor de omwonenden. De bewoners zelf woonden er graag en stroomden door naar een andere vorm van verblijf; een woning in Noordwijk en deelname aan het Project De Wilde Vaart.

De samenwerking met politie i.h.k.v. de Instapwoning verliep goed; desgevraagd hield de politie met extra surveillances de woning in de gaten.

De intake- en evaluatiegesprekken, noodzakelijk in het kader van de Instapwoning vragen extra tijd van het Nazorgteam, vooral van de casemanager van het Project Reïntegratie en de trajectbegeleiders. In 2020 zijn extra uren aangevraagd voor het casemanagement en gehonoreerd.

¹⁴ Zie het Jaarverslag 2020 van het Project Reïntegratie, te vinden op de website: www.kocon.nl.

¹⁵ Eerder is geprobeerd om vrijwilligers in te zetten voor controles en toezicht voor de Instapwoning. Mede vanwege de vereiste continuïteit van toezicht en de ad hoc situaties is hiervan af gezien.

De Instapwoning voorkomt dakloosheid, overlastsituaties en biedt de gelegenheid om de hulpverlening (weer) op gang komen te laten komen en doorstroming naar een ander verblijf mogelijk te maken. De gewenste doorstroming vormt echter vanwege de wachtlijsten in de maatschappelijke opvang en het ontbreken van betaalbare woningen een knelpunt. Dit knelpunt heeft de aandacht van de gemeente Katwijk en gezocht wordt naar oplossingen.

In 2020 kon het Nazorgteam met hulp van het Veiligheidshuis rechtstreeks aanspraak maken op financiering in het kader van de 'Bijdrageregeling begeleiden van ex-gedetineerden voor wonen en werken 2020'¹⁶, beter bekend als de motiegelden van der Staaij¹⁷. Dit resulteerde voor Nazorg Katwijk in een financiële bijdrage ad € 5.409 voor begeleidingsuren van de trajectbegeleiders t.b.v. de bewoners van de Instapwoning.

Instapwoning

In juni 2014 is vanuit de gemeente Katwijk in samenwerking met Kocon gestart met een woonvoorziening voor daklozen onder de naam 'Instapwoning'. De Instapwoning biedt tijdelijk opvang voor maximaal drie dakloze mannen tegelijkertijd. Dit biedt tijd om een oplossing te vinden voor huisvesting of een verblijf/ opname in een zorginstelling.

Het gebruik is gebonden aan strikte regels; gebruik van drugs is niet toegestaan, urinecontroles en woonbegeleiding zijn verplicht. Dit betekent ook intensieve controle en toezicht. De twee trajectbegeleiders van het Nazorgteam voeren wekelijks deze controles uit en bieden ook begeleiding.

In de periode 2014 t/m 2020 maakten in totaal 14 personen gebruik van de Instapwoning en werd dakloosheid voorkomen. De verblijfsduur varieerde van 3 tot 16 maanden. 39 aanvragen voor een verblijf konden niet gehonoreerd worden; viermaal omdat er geen plek was.

Bij zes personen werd het verblijf voortijdig beëindigd zonder andere huisvesting omdat zij terugvielen in verslavingsproblematiek of afspraken niet nakwamen. Acht personen stroomden door naar andere huisvesting of een verblijf in een zorginstelling.

Zorg en Veiligheidshuis Hollands Midden

De gemeente Katwijk is aangesloten bij het Zorg en Veiligheidshuis Hollands Midden¹⁸ (verder Veiligheidshuis). Het Nazorgteam levert de kwartaalgegevens van de gedetineerden uit Katwijk aan voor het Veiligheidshuis waarmee de managementrapportages voor de besturen van de aangesloten gemeenten opgesteld worden.

In 2020 was er goed overleg en samenwerking met het Veiligheidshuis, waardoor er snel gehandeld kon worden bij gebeurtenissen. Vanwege de Coronamaatregelen vond aangepast overleg plaats, o.a. via het gebruik van Teams. De actieve en snelle informatieverstrekking vanuit het Veiligheidshuis (gevraagd en ongevraagd) wordt zeer gewaardeerd door het Nazorgteam.

¹⁶ "Sinds 2014 wordt jaarlijks een beleidskader opgesteld voor het stimuleren van gemeenten met betrekking tot het opzetten van trajecten voor begeleiding van (ex-)gedetineerde burgers. De aanleiding hiervoor is een aangenomen motie van het Tweede Kamerlid Van der Staaij, waardoor structureel 2,5 miljoen beschikbaar is voor gemeenten.

In de afgelopen jaren is gebleken dat deze gelden een stimulans zijn voor gemeenten om gezamenlijk of met particuliere organisaties trajecten op het terrein van wonen en werken voor (ex-)gedetineerde burgers op te zetten of te financieren. Besloten is om deze gelden voor dezelfde doeleinden ter beschikking te stellen voor 2020."

Citaat uit de Staatscourant Nr. 49849, 11 september 2019.

¹⁷ Deze motie-gelden zijn bestemd voor een integrale aanpak op de vijf basisvoorwaarden voor re-integratie met als uiteindelijk doel dat een duurzame oplossing voor de ex-gedetineerde burger wordt bewerkstelligd op het terrein van wonen en werken.

¹⁸ Voor meer informatie over het Zorg en Veiligheidshuis zie: www.veiligheidshuishollandsmidden.nl.

Jeugdige gedetineerden (1x)

De nazorg voor jeugdige gedetineerden behoort formeel niet tot de taken van het Nazorgteam, maar in overleg met Jeugdreclassering en de gemeente Katwijk is overeengekomen dat de jongeren, als zij dat willen, bezocht worden door de trajectbegeleiders. Op die manier kan in een vroeg stadium contact ontstaan en eventuele hulp geboden worden.

In 2020 stroomde één jeugdige gedetineerden in; twee minder dan in 2019¹⁹. Deze jongere kon niet bezocht worden vanwege de Coronamaatregelen.

De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) nodigt sinds 2017 geen vertegenwoordigers van gemeenten uit voor deelname aan het Trajectberaad²⁰ in het Veiligheidshuis vanwege de bescherming van privacygegevens. Complexe zaken vormen een uitzondering hierop.

Op verzoek van de gemeente Katwijk geeft de Raad voor de Kinderbescherming sinds 2018 wel de meldingen van jeugddetentie door aan de nazorgcoördinator van de gemeente Katwijk. In 2020 vond dit eenmaal plaats.

Op verzoek van het Veiligheidshuis nam een delegatie van het Nazorgteam tweemaal deel aan een overleg voor uitwisseling en afstemming over een aantal jongeren uit Katwijk met een detentieverleden.

Samenwerking

Naast het ‘reguliere’ samenwerkingsverband met het Project Reintegratie voor de nazorg van de ex-gedetineerden die een langer nazorgtraject nodig hebben, zijn er ook veel andere samenwerkingen. Zie het schema in Bijlage 2 ‘Organisatie en werkwijze nazorg Katwijk’.

In 2020 vond voortdurend samenwerking plaats voor uitwisseling en afstemming met onder andere medewerkers van de PI'en, het Veiligheidshuis, de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), Fivoor, Reclassering, De Brug en De Binnenvest.

Begin 2020 vond een werkbezoek plaats aan de PI Alphen n.a.v. het Traject Beraad Overleg (TBO) mbt gedetineerden met een ISD. Het geplande werkbezoek aan Fivoor is door de Coronamaatregelen doorgeschoven naar 2021.

Deskundigheidsbevordering

Het bijwonen van verschillende studiedagen en bijeenkomsten in het kader van deskundigheidsbevordering en uitwisseling stond in 2020 op een zeer laag pitje. Veel geplande bijeenkomsten werden uiteindelijk toch afgelast. In 2020 woonden medewerkers van het Nazorgteam de volgende bijeenkomsten bij:

- Training AVG georganiseerd door de gemeente Katwijk.
- Landelijke digitale ochtend ‘Nazorg Jeugd’ door o.a. Justitie.

19 In 2014 en 2015 ging het om twee jeugdige gedetineerden uit Katwijk. In 2016 vond géén instroom plaats, in 2017 waren het zeven jeugdigen, in 2018 twee en in 2019 drie. De genoemde aantallen betreffen uitsluitend de jongeren in jeugddetentie exclusief het aantal jongeren met aanhoudingen en taakstraffen.

20 In een Trajectberaad wordt in het Veiligheidshuis onder leiding van de Raad v. d. Kinderbescherming minderjarigen vanaf 12 jaar besproken die in een justitiële jeugdinrichting (JJI) verblijven. Doel van het Trajectberaad is: “de voorbereiding van de terugkeer in de samenleving van jeugdigen die op strafrechtelijke titel in een inrichting verblijven of hebben verbleven en het bevorderen van geleidelijke overgangen bij deze terugkeer.” Aan het Trajectberaad nemen o.a. deel “een vertegenwoordiger van de gemeente, waar de jeugdige na zijn verblijf in de jeugdinrichting zal verblijven”.

Voor verdere uitleg zie: Besluit ten uitvoerlegging Jeugdstrafrecht, Afd. VII. Het Netwerk en Trajectberaad.

Overige activiteiten

Vanuit het Nazorgteam zijn verder de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Discussie en uitwerken van voorzorgsmaatregelen i.h.k.v. de AVG.
- Bespreken en bijstellen woonovereenkomst Instapwoning met hulp van een jurist van de gemeente Katwijk.
- Bespreken van de uitkomsten ‘Zelfscan re-integratie ex-gedetineerden’ van het VNG²¹.
- Overleg met de gemeente Katwijk over de toekomst van de maatschappelijke opvang in Katwijk n.a.v. de voorgenomen decentralisatie.
- Deelname aan de nieuwe Werkgroep Nazorg en Re-integratie van Kocon
- Volgen en bespreken van de regelgeving en diverse wetwijzigingen van Justitie.

²¹ De scan is bedoeld voor professionals die actief betrokken zijn bij beleidsvorming of uitvoering van de re-integratie van ex-gedetineerden. De VNG ontwikkelde de zelfscan samen met een aantal gemeenten en Zorg- en Veiligheidshuizen. De zelfscan faciliteert gemeenten en samenwerkingsverbanden bij hun reflectie op de re-integratie van ex-gedetineerden en geeft antwoord op vragen als:

- Hoe zijn de taken van de gemeente in de voorbereiding op een succesvolle terugkeer van gedetineerden ingevuld?
- Welke beleidsmatige keuzes zijn gemaakt?
- Hoe versterkt u deze aanpak verder?

Zie verder: <https://gis.vng.nl/zelfscan/>

2. Omvang en kenmerken gedetineerden

Voor het bijhouden van de gegevens van de (ex-)gedetineerden gebruikt het Nazorgteam de informatie van Justitie²² en de inventarisatie tijdens en na het bezoek in de gevangenis. Zowel veroordeelden als personen in voorlopige hechtenis tellen mee voor de totale omvang.

Omvang

In het jaar 2020 kwamen 26 unieke personen uit Katwijk in detentie; 25 mannen en 1 vrouw. In vergelijking met 2019 nam het aantal gedetineerden met vier personen af.

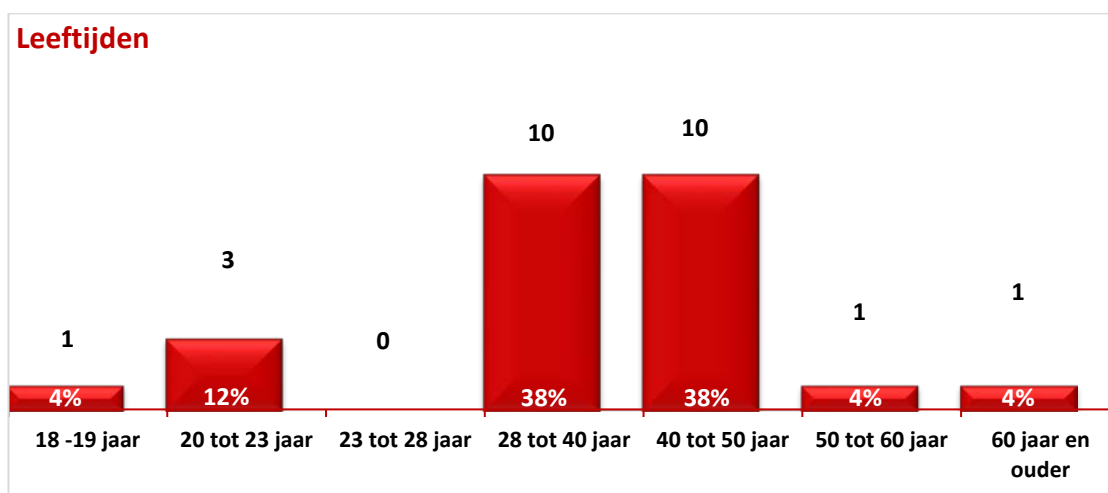
Recidive 2020: 12 %

Bij drie personen van de nieuwe instroom was sprake van een recidive: 12 %. Bij één persoon ging het om een recidive²³ in hetzelfde jaar (2020) en bij twee personen ging het om een recidive in 2020 na een eerdere detentie in 2019.

Gedetineerden staan vaak argwanend tegenover hulp, maar de praktijk tot nog toe laat zien dat de geboden nazorg welkom is en uitkomst biedt bij de aanpak van knelpunten. Het bezoek in de gevangenis betekent letterlijk dat er persoonlijk contact mogelijk is, waardoor de kans dat hulp aanvaard wordt groot is. Sinds maart 2020 was een bezoek echter onmogelijk.

Leeftijden

Onderstaande grafiek geeft de leeftijden weer van de 26 gedetineerden die in 2020 instroomden, ongeacht de duur van de detentie. In de leeftijdsgroepen 28-40 jaar en 40-50 jaar komen de meeste gedetineerden voor, samen vormen zij de meerderheid (ruim 75%).

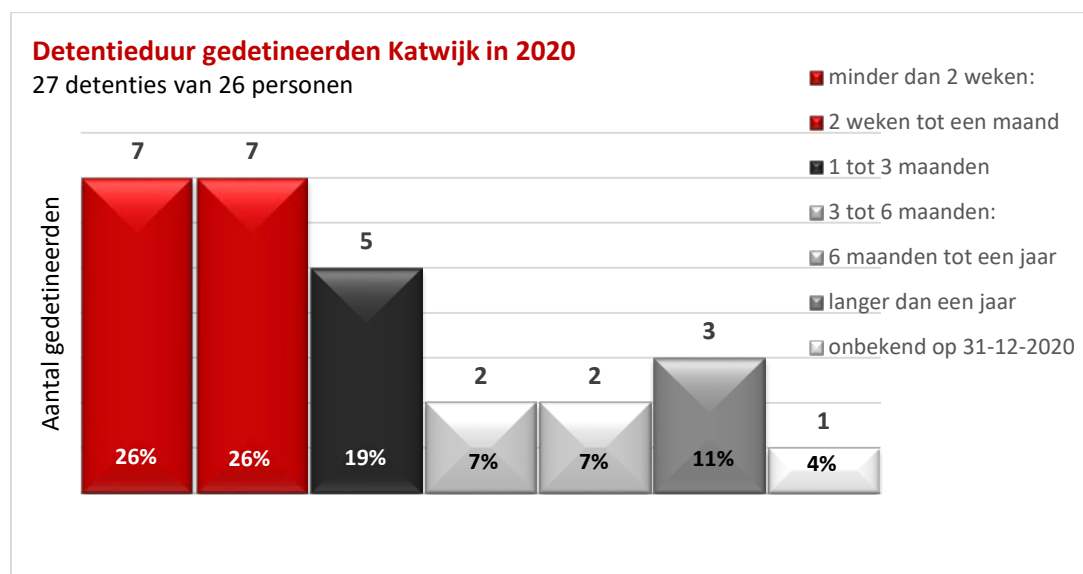

Figuur 1: Grafiek met onderverdeling naar leeftijd van 26 (unieke) volwassen personen in detentie in 2020

22 Met het digitale meldingssysteem systeem versturen penitentiaire inrichtingen een melding naar gemeenten van het begin en het einde van detenties en gegevens op het gebied van de 5 basisvoorwaarden. In 2019 werkte justitie nog met het Digitaal Platform Aansluiting Nazorg (DPAN). In verband met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) verving de Justitiële Dienst (Justid) DPAN in 2020 door respectievelijk de Applicatie Gegevensverstrekking Gemeenten (AGG) en het Informatieportaal Justitiabelen (Injus). Voor de informatieverstrekking over begin- en einddatum van de detentie geldt een wettelijke grondslag (art. 51c van de Wet justitiële en strafrechtelijke gegevens). Voor informatie over de 5 basisvoorwaarden nog niet. Meer informatie: 'Gegevensdeling ex-gedetineerden verandert', VNG, juli 2019..

23 De recidive in dit verslag betreft alleen een herhaalde opsluiting in een penitentiaire inrichting. Detentie als gevolg van een nog niet eerder uitgevoerde (taak)straf wordt niet meegerekend als recidive omdat dit geen terugval/herhaling na de eerdere vrijlating betrof.

Uit het overzicht detentieduur 2020 (Figuur 2) komt naar voren dat 14 gedetineerden niet langer dan een maand in detentie zaten en vijf personen één tot drie maanden. Van één gedetineerde, ingestroomd aan het eind van 2020, was de einddatum nog niet bekend op 31-12-2020.

Figuur 2: Tabel met overzicht detentieduur gebaseerd op het aantal detenties in 2020

Naast de nieuwe instroom van 2020 zaten er op 31-12-2020 in totaal 12 personen langer dan een jaar in detentie, ingestroomd tussen 2011 en 2019. Geen van hen zijn in 2020 bezocht. Voor drie personen gaat het om een maatregel ISD²⁴. De anderen verblijven in een behandelcentrum of een forensisch psychiatrisch centrum (FPC), beter bekend als tbs-kliniek.

Overzicht plaatsingen in PI

De 27 nieuwe detenties in 2020 (van 26 gedetineerden) vonden plaats in 11 verschillende PI'en in Nederland. De meeste gevangenen werden geplaatst in Alphen (15).

Overzicht locaties PI en herkomst detentiemeldingen in 2020			
Locatie PI	Totaal aantal meldingen	Te late melding, schorsing of transport	Niet bezocht vanwege Corona
1. Alphen	15		13
2. Dordrecht	1		1
3. Grave	1		1
4. Hoogvliet	1	1	1
5. Krimpen a/d IJssel	1	1	2
6. Nieuwegein	1		2
7. Rotterdam	1		1
8. Schiphol	1		1
9. Scheveningen	2		2
10. Sittard	1		1
11. Zaanstad	2	1	
Totaal aantal meldingen	27	3	23

Figuur 3: Tabel met overzicht van de spreiding en het aantal nieuwe plaatsingen van gedetineerden in 2020

²⁴ ISD: Maatregel, Inrichting Stelselmatige Daders, bedoeld voor volwassen stelselmatige daders, die door het plegen van reeksen delicten veel criminaliteit en onveiligheid veroorzaken, voor een periode van maximaal twee jaar.

Gegevens vijf basisvoorwaarden

Zoals in de inleiding toegelicht, is het niet mogelijk om nader inzicht over de knelpunten die speelden tijdens de nazorg aan ex-gedetineerden die instroomden in 2020.

Naast Corona speelden ook de overgang van de digitale meldsystemen een rol waardoor geen informatie beschikbaar was.

De informatie die in 2020 bekend werd, van de 26 gedetineerden die in 2020 instroomden, via de meldingen vanuit de PI'en (inclusief de maanden januari en februari waar bezoek nog wel mogelijk was) zijn kort op te sommen:

- Geldig ID: 5x ja. ID verlopen: 1x
- Inkomen: 4x sprake van een uitkering en 1x geen inkomen.
- Schulden: 3x sprake van schulden.
- Zorg: 5x zorg.

Het inwinnen van informatie via de casemanager van de PI over de vijf basisvoorwaarden was door de genomen Coronabeperkingen (thuiswerken) weinig succesvol. Veelal waren de casemanagers slechts een dag per week in de PI aanwezig.

Voor alle gedetineerden gold een verplichte quarantaineperiode van 8 dagen. Hierdoor was het doorvoeren van de screening (de inventarisatie op het gebied van de vijf basisvoorwaarden) niet meer mogelijk. Medio 2020 bepaalde Justitie bovendien dat het screenen van arrestanten tót 28 dagen niet meer mogelijk was.

Tot slot speelde mee dat de digitale meldsystemen AGG (Applicatie Gegevensverstrekking Gemeenten) en het Informatieportaal Justitiabelen (Injus) van Justitie in 2020 een tijd naast elkaar gebruikt werden. Deze nieuwe vormen van registratie en meldingen betekende dat het aanvankelijk lastig was om hierin thuis te raken.

Via brieven werden ex-gedetineerden uitgenodigd om een afspraak te maken met de trajectbegeleiders. Eenmaal is hier gebruik van gemaakt. De gedetineerden die eerder vrij kwamen, zijn voornamelijk telefonisch benaderd om contact te onderhouden. Enkele keren vonden ook persoonlijke gesprekken plaats, uiteraard met het volgen van het Coronaprotocol.

Naar aanleiding van het gebrek aan gesprekken met gedetineerden in 2020 is het niet mogelijk om in dit Jaarverslag inzicht te geven en kritische kanttekeningen te plaatsen. Het Nazorgteam wijst daarom naar Hoofdstuk 3 in het Jaarverslag 2019. De knelpunten, waaronder huisvesting en schulden, die hierin beschreven staan, zijn in 2020 nog niet opgelost.

3. Conclusie 2020

Voor 2020 kan, ondanks het Coronavirus, op basis van het recidivecijfer worden geconcludeerd dat de lokale aanpak van nazorg effect heeft; de recidive was 12%.

Voor het uitvoeren van de nazorg zijn de volgende doelen geformuleerd:

1. Er is contact met minimaal 80% van het aantal gedetineerden afkomstig uit Katwijk.
2. Als taakstelling formuleerde de gemeente Katwijk eerder een recidive van 36%.
Op basis van dit geformuleerde meetpunt zou de nazorg voldoende effectief zijn als 36% of minder uit de voorliggende periode niet recidiveert.
3. Er zijn concrete werkafspraken gemaakt met instanties die een belangrijke rol spelen bij de nazorg. Deze afspraken worden voorbereid, teruggekoppeld en/ of uitgevoerd in nauwe samenwerking met de gemeentelijke coördinator nazorg.

Ad 1. Minimaal 80% van de gedetineerden uit Katwijk is bezocht

Het doel (80%) is niet bereikt.

In totaal zijn 3 van de 26 personen die in het jaar 2020 instroomden bezocht: 11%.

De gedetineerden konden niet bezocht worden vanwege de Coronamaatregelen. Na het opheffen van de maatregelen zal een inhaalslag moeten worden gemaakt.

Ad 2 Recidive

Voor het jaar 2020 is sprake van 12% recidive. Het doel (<36%) is behaald.

Ad 3 Werkafspraken met ketenpartners

Voor elke gedetineerde die tijdig aangemeld werd, volgde desgewenst een persoonlijk traject met maatwerk voorbereid door het Nazorgteam, waarin ook de gemeentelijke nazorgcoördinator participeert. Voor intensieve trajecten volgde verwijzing naar het Project Reïntegratie. Hierin zijn ook de ketenpartners betrokken voor werkafspraken en samenwerking.

De lokale aanpak van nazorg voor ex-gedetineerden uit Katwijk gaf ook de volgende resultaten:

- De waardering voor de aanpak van nazorg van de gemeente Katwijk door de gedetineerden zelf én het thuisfront is/ blijft positief.
- Het bezoek in de PI en de persoonlijke benadering en aanpak motiveert gedetineerden en relaties om actie te ondernemen. In 2020 bleek des te meer dat bezoek tijdens detentie essentieel is.
- Door de regelmatige terugkoppeling van het verloop en het volgen van de ex-gedetineerden (monitoring) kan zo nodig en eerder actie volgen om terugval te voorkomen.

De lokale aanpak voor nazorg draagt bij aan het terugdringen van recidive en het stoppen van misdaad. Dit levert positieve effecten op; zowel voor de ex-gedetineerden zelf als voor de Katwijkse samenleving.

Gelet op de positieve resultaten dankzij de inzet van nazorg blijft de eindconclusie dat het voortzetten van de huidige aanpak van nazorg zeer gewenst is.

Bijlagen

Landelijke Monitor Nazorg

“Om de relatief hoge recidive onder ex-gedetineerden terug te dringen, wordt tijdens detentie gewerkt aan hun re-integratie. Belangrijk daarbij zijn vijf basisvoorwaarden: identiteitsbewijs, werk en inkomen, huisvesting, schulden en zorg. De monitor nazorg ex-gedetineerden beschrijft hun situatie voor en na detentie en legt relatie met strafrechtelijke recidive.”

“Twee jaar na detentie heeft bijna 50% van de nazorgkandidaten opnieuw een misdrijf gepleegd dat leidt tot contact met justitie, 27% pleegt binnen twee jaar een nieuw delict waar een (deel) onvoorwaardelijke vrijheidsstraf voor wordt opgelegd.”

Bron citaten: Infographic Monitor Nazorg ex-gedetineerden - 5^e meting – WODC, december 2018

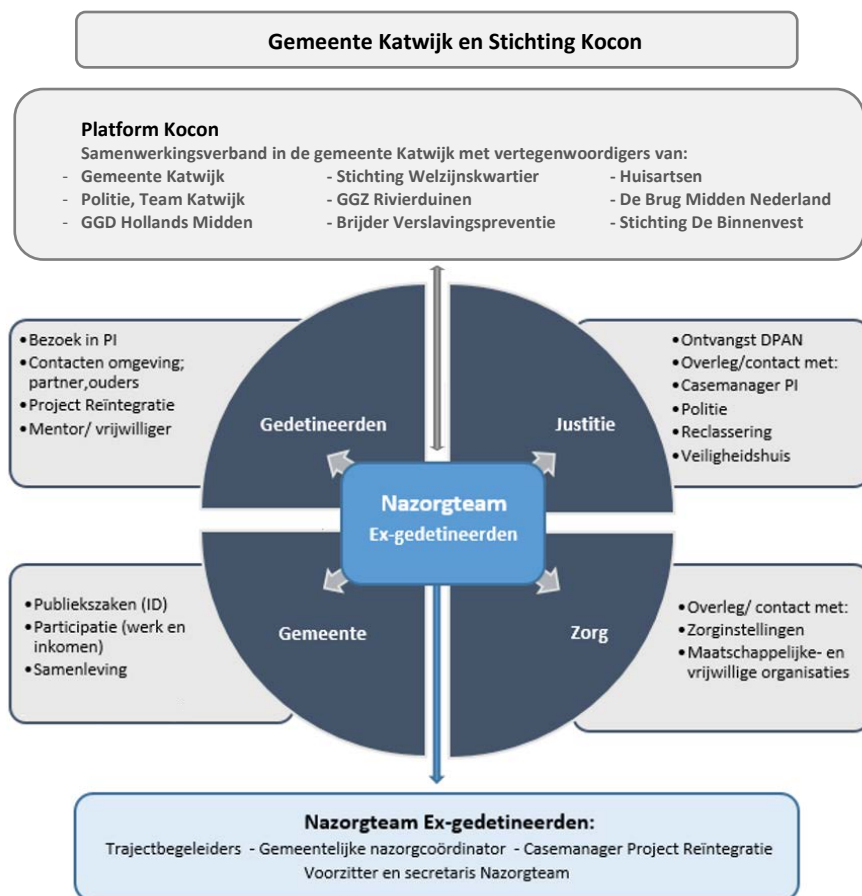
Bijlage 1 Organisatie en werkwijze nazorg Katwijk

Het onderstaande schema geeft weer hoe de verantwoordelijkheden liggen voor wat betreft de inzet vanuit Kocon in nauwe samenwerking met de gemeente Katwijk. De eindverantwoordelijkheid ligt in handen van het bestuur van Stichting Kocon.

Stichting Kocon (rechtspersoon) heeft zelf geen personeel in dienst, maar brengt deze onder bij de samenwerkingspartners van Platform Kocon.

De twee trajectbegeleiders nazorg (ieder 14 uur per week) zijn bij Stichting Welzijnswartier ondergebracht, het casemanagement van het Project Reïntegratie (28 uur per week) is aangehaakt bij de GGZ-instelling De Brug.

Schema met overzicht van een (deel) van de betrokken partners bij Nazorg ex-gedetineerden Katwijk

Nazorgteam

Uitwisselen en afstemmen van de aanpak op klantniveau is het belangrijkste doel van het Nazorgoverleg dat tweewekelijks plaats vindt. Daarnaast vindt extra overleg plaats voor het bespreken van het werkdocument of andere zaken die de aandacht vragen. De afspraken worden bijgehouden in een actielijst en in een klantoverzicht. Waar nodig vindt terugkoppeling plaats over de voortgang. Ook het overzicht met de Injus-meldingen is een vast agendapunt.

Samenstelling Nazorgteam

Arie van der Niet	Voorzitter (vrijwilliger Kocon)
Kees Hartevelt	Trajectbegeleider (Welzijnswijk)
Marijke van der Plas	Trajectbegeleider (Welzijnswijk)
Eric van der Horst	Nazorgcoördinator (gemeente Katwijk)
Natalie van Dijk	Casemanager van het Project Reïntegratie (De Brug)
Thea Guijt	Secretaris (Welzijnswijk)

Coördinator nazorg gemeente Katwijk

De coördinator nazorg van de gemeente houdt de detentiemeldingen bij, verifieert de gegevens en vult ze aan. Daarna zorgt de coördinator ervoor dat de trajectbegeleiders de nieuwe en gewijzigde meldingen ontvangen, zodat zij hierop actie kunnen ondernemen. De coördinator heeft daarnaast kennis van sociale verzekeringswetten, gemeentelijke diensten en voorzieningen en initieert de contacten met medewerkers van de gemeente. Hierdoor zijn gemeentelijke afspraken en informatie snel beschikbaar.

Trajectbegeleiders

De belangrijkste taken voor de trajectbegeleiders die de gedetineerden namens de gemeente Katwijk een bezoek brengen in de gevangenis, liggen op het gebied van de inventarisatie (de vijf basisvoorwaarden), het bieden van praktische ondersteuning, contacten met het thuisfront en hulp/ bemiddeling naar verschillende instanties en de gemeente. Bijvoorbeeld het (mee)regelen van afspraken voor de aanvraag van een ID tijdens een verlof, een aanvraag voor een DigiD, een afspraak met een klantmanager van het Team Participatie en Inkomen van de gemeente Katwijk en/ of de koppeling met de casemanager van het Project Reïntegratie. Daarnaast spelen zij een belangrijke begeleidende rol voor bewoners in de Instapwoning.

Casemanager Project Reïntegratie

De casemanager van het Project Reïntegratie richt zich op de zorginhoudelijke taken en adviezen. Daar waar het duidelijk is dat een zorgtraject nodig is na vrijlating, verwijzen de trajectbegeleiders een ex-gedetineerde door naar de casemanager. De casemanager gaat vervolgens aan de slag met het vervolg en voert het voorbereidende werk hiervoor uit. Zoals het afnemen van een intake voor zorg, contacten met zorginstellingen voor opvang, een interne opname of bemiddeling naar ambulante behandeling.

Werkdocument

Het Werkdocument is een dynamisch document, onder andere als gevolg van de voortdurend wijzigende wet- en regelgeving, en wordt telkens bijgesteld. De nazorgcoördinator van de gemeente houdt hierin de wijzigingen bij en ziet erop toe dat het document bij wijzigingen in het nazorgoverleg wordt besproken. Deze manier van werken heeft als bijkomend voordeel dat de aanpak en afspraken overdraagbaar zijn.

Werkwijze

De werkwijze is in de praktijk nader ontwikkeld. De huidige werkwijze is hieronder in schema weergegeven.

Bijlage 2 Achtergrondinformatie

In juli 2009 ondertekenden het Ministerie van Justitie en de gemeenten het ‘Samenwerkingsmodel Nazorg volwassen (ex-)gedetineerde burgers’ met een omschrijving van de wederzijdse taken op het gebied van nazorg aan (ex-) gedetineerden.

Kortweg komt het erop neer dat vanaf 2009 Justitie verantwoordelijk is voor de nazorg binnen de gevangenis en de gemeente daarbuiten. De acties die hiervoor worden uitgezet, dienen op elkaar aan te sluiten en worden bij voorkeur tijdens de detentieperiode opgestart.

Binnen alle Penitentiaire Inrichtingen (PI) zijn casemanagers aangesteld die de gedetineerden na binnenkomst screenen op basis van vijf basisvoorwaarden en de hulpvragen in kaart brengen. Deze informatie koppelen zij terug naar de gemeenten via een digitaal meldingssysteem met de bedoeling dat de gemeenten hier, zo nodig en mogelijk, actie op ondernemen.

Uit landelijke voorbeelden en onderzoek kwam naar voren dat ex-gedetineerden gebaat zijn bij persoonlijke begeleiding in hun nazorgtraject. Wanneer zij hulp krijgen bij het regelen van zaken en hulp bij het aanpakken van problemen, zoals verslaving, vermindert de kans dat een ex-gedetineerde terugvalt in zijn of haar oude (criminele) gedrag.

In september 2009 werd bekend dat de centrumgemeenten in 2010 en 2011 tijdelijk extra middelen van het Rijk zouden krijgen voor de vormgeving van de nazorgcoördinatie. De gemeente Katwijk sprak diverse malen met centrumgemeente Leiden over de inzet van deze Rijksmiddelen voor de regio Zuid-Holland Noord, waartoe Katwijk behoort. Een concrete uitwerking van een regionale coördinatie van de nazorg (via het Veiligheidshuis Leiden) liet op zich wachten. De gemeente Katwijk besloot niet langer te wachten en zette in op lokale coördinatie en aanpak van de nazorg.

In juni 2010 gaf de gemeente Katwijk met de notitie ‘Sluitende aanpak nazorg (ex-)gedetineerden gemeente Katwijk’ een aanzet voor de lokale aanpak van de nazorg. Naar aanleiding van deze notitie en de ervaringen vanuit het Project Reïntegratie bood Stichting Kocon in december 2010 aan om de nazorg lokaal in te vullen in plaats van diensten bij de Reclassering in te kopen, zoals aanvankelijk werd voorgesteld. De beoogde aanpak beschreef Stichting Kocon in de notitie ‘Pilot nazorg ex-gedetineerden Katwijk’.

Het aangepaste voorstel van de gemeente met als onderdeel de uitvoering van een tweejarige pilot zoals voorgesteld door Kocon werd op 3 maart 2011 door de gemeenteraad goedgekeurd. De gemeente Katwijk en Kocon spraken af om samen op te trekken in de verdere uitwerking van de nazorg aan (ex-)gedetineerden. Uitgangspunt hierbij was om (ex-)gedetineerden individuele ondersteuning te bieden bij praktische regelzaken en hulp op het gebied van huisvesting, ID, inkomen/ schulden, zorg en werk. In maart 2011 startte de pilot en na een succesvol verloop werd in 2013 besloten om dit structureel voort te zetten.

Jeugdige ex-gedetineerden

In de brief aan het gemeentebestuur in december 2012 gaf Kocon aan een meerwaarde te zien in het bezoeken van jeugdige gedetineerden (12 tot 18 jaar) in de jeugdgevangenis en in samenwerking van de betrokken ketenpartners nadere invulling te geven aan de nazorg van jongeren. De wens hierbij was ook om de niet-veroordeelde jongeren in een gezamenlijke aanpak te betrekken omdat deze eveneens vatbaar zijn voor recidiverend gedrag.

Op 2 mei 2013 vond een netwerkbijeenkomst plaats met alle betrokken partijen, zoals de Jeugdreclassering, de Raad voor de Kinderbescherming en de PI Teylingereind, waarin de keten van nazorg werd besproken evenals de mogelijkheden voor samenwerking.

Tijdens deze dag werd duidelijk dat de jeugdreclassering op grond van de wet de aangewezen instantie is om het traject van een jeugdige die uit een penitentiaire instelling komt te begeleiden. De jeugdreclassering heeft voor vrijlating de taak om met de jongere en begeleiders een traject af te spreken en dit traject vervolgens te begeleiden.

Een meerwaarde werd wel gezien in het uitbreiden van de contacten naar het Nazorgteam in Katwijk en de afspraak was dat hier waar nodig ook een beroep op gedaan zou worden.

Omdat de nazorg voor jeugdige ex-gedetineerden formeel geen gemeentelijke taak was, is besloten om vanuit het Nazorgteam vooralsnog geen vervolgacties te ondernemen om meer samenwerking tot stand te brengen. De inwerkingtreding van de Jeugdwet (1 januari 2015) leverde geen wezenlijke verandering in dit standpunt op. Immers de verantwoordelijkheid voor alle jeugd ligt weliswaar bij de gemeente, maar de begeleiding en nazorg van ex-gedetineerde jeugd is exclusief bij gecertificeerde instellingen neergelegd.

Trajectberaad 12 tot 18-jarigen

De aanbeveling van Kocon om (meer) aandacht te geven aan de nazorg van jeugdige gedetineerden van 12 tot 18 jaar die kortstondig in jeugddetentie verblijven, kreeg minder aandacht dan vooraf werd verondersteld. Enerzijds vanwege het geringe aantal jongeren uit Katwijk dat in detentie komt (7 in 2017, 2 in 2018, 3 in 2019 en 1 in 2020) en anderzijds vanwege de gesloten setting waarin dit gebeurt.

Samenwerking met ketenpartners als de Raad voor de Kinderbescherming en de gecertificeerde instellingen, waaronder Jeugdbescherming West (voorheen Bureau Jeugdzorg) die werkzaam zijn met jeugdige gedetineerden bleek achteraf niet zo vanzelfsprekend te zijn.

In het Trajectberaad worden jongeren besproken die in een justitiële jeugdinrichting verblijven. Aanvankelijk waren de verwachtingen over deelname van de gemeente Katwijk aan het Trajectberaad hoog. Dit is immers het formele overleg waarbinnen de aandacht voor nazorg een belangrijke plek zou hebben. In de praktijk viel deze deelname en de opbrengst hiervan tegen; het aantal jongeren (uit de gehele regio Leiden) dat besproken wordt binnen dit overleg is zo groot dat er nauwelijks tijd is om de situatie van een jongere goed door te spreken. Feitelijk wordt gemonitord /gecheckt wat de stand van zaken is. Slechts in een enkel geval wordt een jongere besproken; overigens is de jongere dan ook zelf aanwezig.

Sinds 2017 ontving de gemeente Katwijk geen uitnodigingen meer voor het Trajectberaad. De nazorgcoördinator kan alleen deelnemen aan het Trajectberaad als er een minderjarige Katwijker besproken wordt waarvan het Veiligheidshuis/ Raad voor de Kinderbescherming het van belang acht dat een vertegenwoordiger van de gemeente Katwijk aanwezig is.

In 2018 stelde het Nazorgteam deze kwestie aan de orde bij het Veiligheidshuis; de discussie hierover kreeg in 2019 een vervolg met een positieve uitkomst: de Raad van de Kinderbescherming geeft alle detenties van Katwijkse jongeren door aan de Nazorgcoördinator van de gemeente, waarop de trajectbegeleiders van het Nazorgteam een bezoek kunnen brengen aan de desbetreffende jongere in detentie.

Platform en Stichting Kocon

Het Platform Kocon is een samenwerkingsverband in de gemeente Katwijk van lokale en regionale organisaties die werken op het gebied van verslavingspreventie en handhaving, verslavingszorg en maatschappelijk herstel of hiermee raakvlakken hebben. Indien wenselijk initieert, ontwikkelt en implementeert het Platform zelf activiteiten.

De Platformleden komen maandelijks bij elkaar. Een Katwijkse huisarts, H.C. Moolenburgh, fungeert als onafhankelijk voorzitter van het Platform.

De samenwerkingspartners in Platform Kocon zijn:

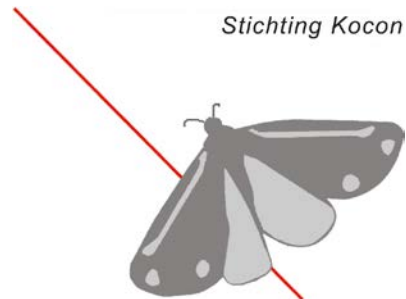
- GGD- Hollands Midden
- Politie Nederland, Eenheid Den Haag
- De Brug Midden-Nederland
- Gemeente Katwijk
- Brijder
- Stichting Welzijnskwartier
- Stichting De Binnenvest
- GGZ Rivierduinen
- Huisartsen Katwijk

Op uitnodiging van het Platform nemen ook andere organisaties deel aan de Platformvergaderingen of maken deel uit van de verschillende project- en werkgroepen van het Platform.

De Stichting Kocon fungeert als rechtspersoon en beheert de financiën van het Platform.

Op de website www.kocon.nl zijn diverse documenten te vinden over de activiteiten van het Platform Kocon, waaronder het jaarlijkse Activiteitenplan en de Jaarverslagen van het Project Reïntegratie Katwijk.

Stichting Kocon

Callaoweg 1
2223 AS Katwijk

Contactpersoon Platform en Stichting Kocon:

Marike van Vels

E-mail : info@kocon.nl

Website: www.kocon.nl

Voorzitter Nazorg ex-gedetineerden Katwijk:

Arie van der Niet

Telefoon : 06-42503914

E-mail: avdniet@kocon.nl